

ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

доц. Лукаш О.А., студент Сиротенко О.А.

Регіони України значно відрізняються за ступенем інвестиційної привабливості, за цим критерієм вони поділяються на чотири групи: регіони пріоритетної, високої, середньої та низької привабливості. Загалом, найбільш інвестиційно привабливими є області з потужною промисловістю, науковим потенціалом і розвинутою інфраструктурою.

В Україні Інститутом реформ розроблено методичку оцінки інвестиційної привабливості регіонів, за якою визначення інвестиційного рейтингу регіонів проводиться на основі показників, які, за оцінками інвесторів, є найбільш важливими при прийнятті рішення про місце та обсяги інвестицій. У результаті проведеного аналізу було виділено п'ять укрупнених груп даних, які стали базовими для розрахунку інтегрального рейтингу: інвестиційна активність, реальний сектор і фінанси, розвиток інфраструктури, споживчий сектор, соціальний розвиток (зокрема рівень розвитку інфраструктури в цілому; фінансового ринку; ринку праці, товарів та послуг; політична стабільність, характер і темпи здійснення ринкових реформ макроекономічна стабільність, охорона здоров'я й освіти, як початкової, так і вищої).

За рейтинговою оцінкою за 2003р. Сумська обл. посідала 22 місце з 26, з обсягом надходжень ПІІ в 141 млн. дол. За підсумками ж 2009р. вона піднялась на 11 сходинку (225,6 млн. дол.). Найбільше інвестицій надходить з таких країн як Кіпр – (55,5 % до загального підсумку), США (12,8 %), Нідерланди (11,1%), Великобританія (7,1 %), Британські Віргінські острови (4,7 %) та Франція (2,9 %). Найбільш привабливими сферами економіки Сумської області експерти визнають: виробництво деревини та виробів з деревини, виробництво коксу, продуктів нафтопереробки, добувну промисловість, зв'язок, телекомунікаційні послуги, легку промисловість.

Серед міст і районів провідні місця за обсягами прямих іноземних інвестицій продовжують утримувати: м. Суми – 119,7 млн. дол. США (66,1% обсягу іноземного капіталу по області), м. Шостка – 19,3 млн. дол. США (10,7%), Тростянецький район – 25,6 млн. дол. США (14,1%). У зазначені регіони спрямовано майже 91,0% обсягу інвестицій.

За оцінками експертів, найбільш важливим чинником впливу на формування думки іноземних інвесторів щодо інвестиційної привабливості України є висновки міжнародних рейтингових агентств (42 %) та інформація через засоби масової інформації – повідомлення на закордонних телеканалах (8 %), інформація з мережі Internet (7 %), публікації в закордонних ЗМІ (6 %).

Аналіз стану залучення іноземних інвестицій в економіку Сумської області в порівнянні з потенційними можливостями Сумщини, свідчить про наявність проблемних питань, які стримують залучення іноземних інвестицій. Головними причинами, що зумовлюють деформацію показників інвестиційної діяльності по регіонах та невисоку інвестиційну привабливість України, є: вузькість внутрішнього ринку; надмірний податковий і адміністративний тиск на бізнес; слабка розвиненість ринкових інститутів - корпоративного сектора, ринку цінних паперів, ринку землі, ринку нерухомості; низька конкурентоздатність багатьох українських товарів; відсутність чіткої інвестиційної політики з відповідними механізмами реалізації на державному та місцевому рівнях; нестача оперативної інформації і внаслідок цього зменшення ефективності співпраці між суб'єктами ринку; інертність місцевої влади при залученні інвестицій, відсутність стимулів і механізмів для залучення інвестицій.

Для покращення інвестиційної привабливості області пропонується:

- розробка й ухвалення декількох рамкових нормативних актів, зокрема, про роль центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у підвищенні інвестиційної привабливості територій, про оцінку діяльності органів влади та місцевого самоврядування через зміну показників інвестиційної діяльності;
- розробку та ухвалення законодавчих актів, що регулюють проведення реального регулювання підприємницької діяльності, розвиток пенсійної системи у напрямку збільшення інвестиційних ресурсів на фінансовому ринку України, розвиток іпотечного кредитування, а також удосконалюють механізми амортизаційної політики;
- сприяння підприємствам у розробці інвестиційних проєктів;
- послідовна підтримка інноваційної діяльності як основного джерела виникнення перспективних можливостей інвестування та підвищення інвестиційної привабливості регіону;
- рекламно-інформаційної підтримки внутрішнього ринку, активного рекламування природно-ресурсного та економічного потенціалів території;
- створення рад із питань залучення іноземних інвестицій, які мають розробляти паспорти територій із зазначенням виробничих ланцюжків;
- сприяння розвитку ринкової інфраструктури (консалтингових груп, юридичних, аудиторських фірм, маркетингових компаній);
- створення Агентств регіонального розвитку, що надаватимуть іноземним інвесторам інформаційні, консультаційні послуги, допомагатимуть в отриманні дозволів для реалізації проєктів, акумулюватимуть інвестиційні пропозиції.